

Affluè vigili tenuat sua robora cura.
Fecerat in muro plures testudo fenestras,
Cujus Oriaciadæ formam construxerat astus.
Jam quoque casuram credebant agmina turrim.
Cum cessare jubent patres testudinis ictus,
Electi donec juvenes mittantur in illam,
Qui captam teneant summis cum viribus urbem.

Sanctè tuum festum Victor laudabile multum
Fortè celebrabat mundus, Pianos super astra
Quando levata fuit martyr, virgoque decora;
Luce sub hac cursus medios jam Phœbus agebat,
Æstus erat grandis, tecum rogitalle putatur
Cœlica turba Deum, Pisanus Præsul, & omnis
Firmiter orabat Sancto cum Præsule Clerus,
Quatenus ipse suis pugnantibus auxilietur.

Divinus . . . tantos audisse rogatus
Creditor, & susas lacrymas monuisse Tonantem.
Deviat esse Dei quisquis tales negat actus,
Et pro posse suo non laudat cunctipotentem.
Extemplo medius dum carperet æthera Titan
Mota fuit turris graviter, ceciditque patenter.
Intremuit locus, & pulvis vicina replevit.

Inconsumpta jacent mensis convivæ: tentant,
Protinus introitum Latius seu Gallicus hospes:
Ugo qui Pisis comitum vice præditus extat,
Et Dodo Teperti clarus per prælia natus
Ac Cunithoniades animis decoratus, & actis,
Et Catalanenſis quidam bene promptus in armis
A portu pariter per portas ingredientes
Invadunt Ebusum, sternunt, feriuntque feroces

Viribus, & perimunt lætis successibus hostes.
Qualiter armentum tygres per rura sequuntur,
Quando potenter eas sejunia longa coërcent;
Haud secus heroum gladiis Pagana fugantur
Agmina: tunc reliquis succurrunt undiq; turmæ
Nulli parcentes, sexus jugulantur, & ætas.

Hinc aditum quendam retinebant Ismahelitæ;
Maurus ibi pugnabat atrox metuendus in armis,
Et ferus accessum cunctis prohibere putabat.
Erigit Ildeprancus in hunc Enfraxius enfem
Cædentem mirum mirando recidit in ictu.

Qui per rupturas intrarunt denique muri
Barbara concidunt fugientum corpora ferro.
Tunc percussa cadit gladius Ebusina juvenus:
Hic caput, atque manus, illic sunt crura pedesq;
Quâq; pedes facies hominum projecta jacebat
Eruta corporibus morientum millia calcant
Belligeri cunei, sed qui de cæde superfluit
Ascendunt medios inter duo robora muros.

Altera turba ruens fugit ad sublimia saxa,
Quæ suprafati spectantia diximus æquor.
Inde ruunt partim, partim truncantur, & illinc
Rupibus è summis saltas jaciuntur in undas.
Hic malus est saltus, quem Mauri tunc didicere.
Qui non fugerunt, saxosis ictibus & non
Continuere manus, de muris præcipitati
Undique contracti media jacuere platea.

Declinat medios dum Titan in æquore cursus,
Pugnantesque viros & servidus æstus agebat,
Urbs ubi prima fuit divino victa vigore.
Altera victores veniunt ad mœnia, portas,
Et superos aditus perfringere Marte laborant.
Multifoni resonant variis rambonibus usus;
Saxa volant, missæque pluunt utrimque sagittæ.
Hortantur proceres pugnantem fortiter alas.

Utraq; turba fremit, penetrant ad sydera voces.
Ascendunt geminas dum pugnant agmina turres,
Et superare putant reliquam velocius urbem,
Accurrens Ebusina cohors violentius hostem
Impetit, & saxis, telis, sudibusque repellit,
Perque coherentes cogit descendere scalas.
Postquam bella viris in nullo commoda præstant
Mox sua castra movent, & barbara tecta sub-

intrant.
Tom. VI.

A Sed, defunctorum ne corrumpantur odore,
Traditur extinctus flammis crepitantibus hostis.
Postera lux oritur, confurgentisque catervæ
Tendunt in reliquam studiis ardentibus urbem.
Nocte dieque suas exercent fortiter artes.

Lux octava redit, turres feriendo reclinat
Machina, testudo perfringit sedula muros.
Cum nox transferat vicinæ proxima luci
Auroræ patuere fores, Phœbusque redibat;
Protinus ascendunt super altas agmina turres.
Barbara turba pavet, celsaq; recurrit ad arces.
Alphæus populus defuncta cadavera calcans
Hostiles cuneos gladio prostermit, & hasta:
Dumque satis properant super ardua ducere
castrum

B Mœnia, Dominici solers quod cura paravit,
Telorum nimbi summa mittuntur ab arce,
Sarnicolasque super volitant ingentia. . .
Sed Christi pietas, divinaque gratia quantum
In se sperantes semper sustentat, & auget,
Humanæ nequeunt ad plenum dicere linguæ.

Nam Christi factio, qui noscitur omnia posse,
Victoris festo, qui primam vicerat urbem,
Hujus in octava meruit superare secundam
Pisanus populus semper confusus in ipso.
Victores tandem captos retinere laborant,
Et fervare locum; patres deducere castra
Circumquaque jubent: parent, ast obsidionem
Mœnibus inclusis omnes vicinibus addunt.

C Nulla quies cuiquam tenebris vel luce dabatur;
Turres tormentis altas, murosq; petebant,
Quæque graves longè dimittit machina moles,
Mœnia celsa petens, portabat ad usque fenestras
Cautes, internas sternendo sæpius ædes;
Vicinusque malus cui non erat agmine compar
Sublimem tractus crebrò servebat in aulam,
Nunc ultra turres lapides portabat, & infra,
Et de sacrilegis faciebat sæpe ruinam.

Talibus & reliquis populus Pisanus agebat
Artibus, & duros tentabat vincere catus;
Tum Guido Rubeus, simul & Catalanicus heros
Incaſsum missas non direxere sagittas.
Econtra Mauri bellantia sæpe petebant
Agmina, non parili facientes prælia dextra.

Sævus Abulmunzor super ardua mœnia demum
Assistens, fractam defixo lumine turrim
Spectabat tristis: casu sinuaverat arcum
Villano genitus, qui mittens spicula contra
Spectantem medio defixit gutture Maurum.
Juravitque pridem per jura Machamatis ille
Incolumem cuiquam se nunquam reddere terræ.

Tunc sibi subiecti suaserunt talia cives:
De juramento nulla ratione teneri,
De nuper factio fusi docuere cruores;
Sanus enim non est, cui figunt spicula guttur.
Ergo tui compos citius fac deditionem,
Et te nobiscum pariter de funere serva.
Motus erat Princeps dictis, precibusq; suorum.
Mittitur Alphæus ducibus qui nuntiet ista.

D Forma placet pacti Pisanis, protinus illi
Nil dubitando viri sine conditione dederunt
Omnia, se pariter, mortis terrore remoto.
Tunc pie Laurenti, mundus tua festa colebat.
Te venerande Deum placido movisse rogatu,
Autumat Ecclesiæ populus, creduntque fideles.
Cum vexilla super posuerunt agmina turres;
Ter Domino laudes totum cantaverat agmen,
Cornicinumque dabant voces lituique tubæque,
Tinnitusque pios resonantia signa tulerunt.

E Conscendunt proceres summas properantius
arces.
At cômune jubent spoliū properanter in unum
Accumulare locum; turres, & mœnia cuncta
Certatim sternunt avidi turreſque coæquant.